İŞYERLERİNDEN RÖPORTAJLAR

HAZIRLAYAN: Maden — İş RÖPORTAJ EKİBİ

Dümeks Demir Madeninde 1 Hafta

Eğmir Köylüleri ve Dümeks

Köylüler, sanki dert küpü idiler. Tarlalarımın alınmasına üzgündüler. Çeşmeleri yok olmuştu. Camileri yıkılmıştı. Bir kaç hasır, bir kaç çinko ile bir örtü yapılıp, Ramazan namazını olsun kılmalarına müsaade edilmesi için yalvarıyorlardı.

- 1 -

Güzel memleketimizin en güzel yerlerinden birisi de Ege Bölgesinin Marmara Kısımlarıdır. Balıkesirden yesaite bindiniz mi, Edremit'e doğru bu şirin bölge güzelleştikçe güzelleşir. İnsan içinde acaip bir his duyar: Bu his, çocukların veya genç kızların duymakta oldukları hissin aynisidir.

Otobüste Türkiye Maden - İş Sendikası reisi ile beraberiz. Etrafımız köylülerle dolu. Aynı şeyi ikimiz de beraber düşünmüşüz. Reis kulağıma eğilerek, bu yolcular arasında bazılarının Maden işçisi olduklarını zannederim, diyor. Ben de aynı şeyi düşündüm, nereden tahmin ettiniz? Bana arasıra işte böyle malum olur, diyor. Bakışarak gülüşüyoruz. Mütevazi halimizden hiç şikâyetçi değiliz, hatta memnunuz bile.

Maden - İş Reisi Kemal Türkler, müessese tarafından davet edilmişti. Müessese onu kendi vesaiti ile götürmek ve geceleri de Akçayda deniz kenarındaki köşklerinde misafir etmek istiyordu. Fakat, prensip sahibi reis bunu kabul etmedi. Kibar bir şekilde reddetti:

— "Niye kabul etmediniz, bunda hüsnüniyet dışı ne ola bilirdi?" diyecek oldum. kaşları çatıldı, suratı asıldı, gerilmiş dudakları arasından inler gibi," köydeki bir işçinin beni misafir edeceği yatakta veya sendikaya serecekleri bir şiltede daha rahat yatarım, otobüs yolculuğuna da çok eskiden alışkınım,, diye cevaplandırdı ve hemen o mevzuu kapadık, epey de sıkıntıya girmiştim hani...

★

Evet, geldiğimiz yeri söylemeyi unuttum. Burası Balıkesir Vilayetinin Edremit kazasının, Havran Nahiyesinin Eğmir köyü. Yani Balıkesirden Edremite giderken sağ tarafta kıpkırmızı bir dağ görürsünüz, işte orası. Burada memleketin yer altı servetlerinden birisi yatmaktadır. Kalitesi çok yüksek Demir cevheri Dümeks Ticaret T.A.O. tarafından uzun zamandır işletilmektedir. Karşıdan basamak, basamak, merdiven şeklinde Maden, hani o bazı Hint veya eski zaman insanlarını tasvir eder filmlerde gördüğümüz tapınaklar gibi heybetiyle çökmüş vaziyette görülüyor. Yaklaştıkça karınca gibi çalışan işçileri görmek mümkün oluyor. Bu Madende bin İşçi çalıştırılıyor. Fakat, İşçilerin durumları yürekler acısıdır. Her ne İşe şimdi yolumuza devam edelim. Ve İş yerinin durumunu sırası ile resimleri ile birlikte yaşatmaya çalışalım. Biz böyle düşünceye dalmışken köye geliniş. Köylünün ekseriyeti mecbur olduğu için bu madende çalışmakta.

Kamyonlardan inerken köylüler etrafımızı sardılar. Hepsinin rengi maden tozu gibi solık, Halbuki biz neler tehayyül etmiştik. Memleketin yer altı zenginlikleri memleketin servetidir. Ve bu servet önce bulunduğu yerdeki insanlardan başlamak üzere memleketi refaha kavuşturur.

Öyle ya diyorduk; köylüler se nelerdir üzerinde habersiz oturdukları madenden elbette istifade ederler. Ve bu köy halkı oldukça zenginleşmiştir. Düşündün bir kere, derinliğe doğru 85 metre kalınlığında sırf demir cevheri. Ayni demir renginde. Havada kalınca okside olarak kırmızılaşıyor. En üstte, bazı yerlerde yarım metre kadar tonrakimsi moloz ya var ya yok. Altı katıksız sırf cevher Demir cevheri, yani madenimizin bu gün sıkıntısını çekmekte olduğu demirin ham maddesi.. Ne yazıkki işleten şirket tarafından dışarıya satılıyor.

★

Köylülerle köy kahvesinde muhabbete daldık. Lâf olsun diye; Hoca tipi olan bir Ali Dayı vardı: Çok hoş sohbetti. Konuşmasiyle ortalığı neşeye garkediyordu. Ama o gülmüyor, konuşuyor, konuşuyordu

— Sen ne diyon Bey, diyordu. Bu Maden ilkden benlen başladı. Burada ilk gazmayı ben vurdum. Emme şimdi nolduk. diyerek arkdaşlarına dönüyor,

— Ne susuyorsunuz be diye bağırıyordu. Köylümüzün çeşmesi noldu? Çatlak boru ile güya bize şirket su getirdi, diyordu. Öyle ya su borusu toprak altından getirilmeli idi. uydurmadan yer üstünden getirilirse, işte böyle soğuk havalarda don yaparak borular patlar ve o kadar emek de boşa giderdi. Şirket, bir de köyün çeşmesini böylece yok ettiği yetmiyormuş gibi, köylün esas ana suyunu istiyordu. Fakat, köylüler artık kolay kolay kanmıyorlardı, Köylü şehre inmek için maden vesaitine bindirilmiyordu. Hatta doğum gibi acil vakalarda bile. Bu sebepten gecen gün bir çocuk telef olmuştu.

Köylün camisi de yok olmuştu. Sözde burası müslüman köyü, biler de müslümanız diyor du. köylüler. Ve bizden rica ederek, "Bey siz bazı söyleyinde şunlara söyle düzülük bir yere birkaç hasır sersinler, üstünc de şu çinko parçalarından bir örtö yapsınlar da hiç olmazsa bir ay ramazan namaz kılalım, dua edelim de müslümanlığımızı hatırlıyalım,, diye yal varıyorlardı. (Devamı var)

Eğmirde işçilere baskı yapılıyor

(Baştarafı 1. de)

rı hakkında, gerekli yerlere 10 günde 60 adet yazı yazmıştır.

Türkiye Maden - İş Sendikasının genel merüezi ise, bu işlerin günden güne ehemmiyet kesbetmekte olduğunu görmüş ve doğru dan doğruya ele almış bulunmaktadır. Genel Merkez bu işletme hakkında geniş tafsilatlı iki rapor hazırlatmıştır. Raporlardan birisi işyerinin ve içilerin durumlarını açıkça bildirmekte kanunun emrettiği hususların hiç birisinin tatbik edilmemekte olduğu, kanun hükmünün tatbiki gerektiği izah edilmektedir.

Bu rapor Başvekâlet, çalışma Vekâleti, Ticaret Vekâleti ve Sanayi vekâleti ile alâkalı makamlara gönderilecektir.

İkinci raporun mahiyeti ise, sendika tarafından açıklanmamakla beraber, bunun sadece lüzum görülürse hükümete sunulacağı, fakat henüz tamamlanmadığı bildirilmiştir.

Müessese, işçi üzerindeki baskı hareketlerine devam ettiği takdirde, sendika genel merkezince, müessesenin bu yalnış tutumunu protesto maksadı ile bir miting yapma düşünülmektedir. Yalnız, bu husus henüz sendika genel idare kurulunca kararlaştırılmış değildir. Miting yer ve günü hakkında da bir husus açıklanmamıştır.

Sendika genel reisi Kemal Türkler şunları söylemiştir: "Biz onlara önce, her yerde olduğu gibi anlaşma yolu ile meselenin hallini teklif ettik; onlar reddettiler. Fakat, Dümeks, elbette bir gün yola gelecek, İşçinin kanunen çizilmiş insanlık haklarını tanıyacaktır. Aksi halde, Eğmir dağında alın teri döken bin vatan evladının feci durumunu efkârı umumiye nezdinde açıklamaktan bizi kimse menetmiyecektir. Ve bundan da kat'iyetle emin bulunuyoruz,,,

Yapı kooperatifi

(Baştarafı 1. de)

müracaat eden üylerimizin önce ilişik beyannamedeki hususları hakkında malûmat alınmasına lüzum hasıl olmuştur.

Beyannameler alındıktan sonra tasnif edilecek ve sıra numarası ile numaralandıktan sonra, aynı hususiyet taşıyan gruplar ayrı ayrı toplantıya çağrılacaktır.

Bu sebeple en geç bu ay sonuna kadar:

1 — İlişik Beyannameyi okunur bir şekilde doldurarak Sendikaya veriniz.

2 — Kooperatife intikal etti rilmek üzere sendika hesabı içerisinde açılan emanet hesabına makbuz mukabilind 100 lira yatırınız.

3 — Sendikaya aidat borcunuz varsa mutlaka ödeyiniz (Sendika üyesi olmayan veya aidatlarını tüzük hükümlerine göre muntazaman ödemeyenler Kooperatife ortak olamıyacaklardır,,)

4 — Sendikaya kendiniz gelemezseniz, ilişik beyanname ile 100 Lirayı işyerinizdeki sendika aidatlarını toplamakta olan Sendika mütemedi vasıtasıyla Sendikaya göndererek, Mutemedin paranızı Sendikaya yatırdığı da nair makbuzu mutlaka ondan isteyiniz ve saklayınız.

5 — Makbuz tarihine göre Ortaklara sıra numarası verilecektir.

Malûmat husulü rica olunur,,,

İskenderun işçilerinin Müracaatları

(Baştarafı 1. inci sayfada)

le selâmlarız.

Sendikamızın İskenderun teşkilâtında bir şubesini açmak istiyoruz. Bizler de sizlerin açılmış kanatlarına bir kuvvet takviyesi eklemek , niyetindeyiz! Bizlere kısa bir zamanda bir tüzük göndermek lutfunda bulunursanız açacağımız sendikamızın bu şubesini doğu vilâyetlerine teşmil ettirmekle sizler için hayırlı bir netice doğuracağına emin olmalısınız. İşte aydınlatıcı bir fikirle bizleri taltifindirmek lutfunda bulunuyorsunuz yerine getirmenii saygıla rımla arz eder hürmet ve muhabbetle ellerinizden sıkarım,,,

Maden - İş Sendikası Süreyya Aykut'a önemli bir yazı göndermiştir:

Yazıda denilmektedir ki:

"Sayın Süreyyya Aykut
D.D. Yolları Mototren Deposu İşçilerinden - İskenderun
— 2/4/1958 Tarihli mek
2 — Kıymetli mektubunuzu aldık, çok memnun olduk. Sendikamıza karşı gösterdiğiniz yakın alaka cidden takdire şayandır.

Size biraz malumat vermek faydalıdır kanaatindeyiz.

a) Teşkilatımız içerisinde, şahsi menfaat gözeten ve bu gaye ile çalışan tek sahıs yoktur ve bu esas prensiptir. Bu belirttiğimiz husus sadece lafta değil, cidden hakikatte de öyledir.

b) Siyasi inanıslar bakımından her fert hürdür. Ve istediği fikir veya görüşe inanır veya istediği tarafı tutar. Fakat, İdareciler birbirlerinin hangi İnanış sahibi olduğunu bilmezler ve mevzuu bahis olmaz.

Yukarıdaki iki fıkrada izah edilen hususlar hakkında, volunu saşıranlar olmuşsa, teşkilât cezasını vermiş veya temizlemiştir, Bu bakımdan, Sendikamızın içinde veya dışında katıyven çok tarafı gruplar veya gruplaşmalar mevcut değildir. Ve ikilik unsuru mikroplarına yer verilemiştir. Bütün mensuplarımız tek ideal peşindedir: Birlik.. Ve hakların müdafaası..

Bu mühim noktayı kısaca belirttikten sonra şu hususlarda izahat vermeyi faydalı buluyoruz:

Ana Tüzüğümüzün Şubelerle alakalı hükümlerine göre, Sendikamız şubeleri iki kısımdır.:

a) SEMT ŞUBELERİ: İdare kurulları 7 kisidir, hesap ve para işi ile uğraşmazlar. Bir bölge dahilinde bir kaç semt şubesi kurulabilir.

b) BÖLGE MERKEZ ŞUBELERİ: Her bölgede bir olmak üzere 11 kişilik idare kurulu vardır. Semt şubelerini idare eder. Kendine göre muhasebesi vardır. Sizin orada kuracağınız ilk şube BÖLGE MERKEZ ŞUBESİ olacak, veya onun vazifesini yapacaktır.

3 — Türkiye dahilinde Sendikamızın şube teşkilâtlarını kurmak, bir plân dahilinde olmaktadır. Bu duruma göre İskenderun'da şube kurma işi biraz daha sonra idi. Böyle olmakla beraber, birlik, Beraberlik ve bilhassa Sendikamıza karşı duyduğunuz yakın alaka ve bağlılık hisleri, plânda değişiklik yapılmasına sebep olmuş ve bölgeniz dahilindeki teşkilâtlanma ön plâna alınmış bulunmaktadır.

Bu plânda değişiklik yapılmasına sebeb olan sizleri Sendikamız tarihi unutmıyacaktır.

4 — Orada Sendikamız teşkilatının kurulabilmesi için önce üye kaydı yapılarak, acele bize gönderilmesi lazımdır. Bu bakımdan şimdilik size 100 adet üye giriş kağıdı ile bir adet Tüzük gönderiyoruz. Tüzüğümüzün yeniden basılması için matbaaya verilmiş ve henüz ikmal edilmemiş olması dolayısiyle fazla miktarda gönderemedik. Önümüzdeki haftalarda matbu şekil ile basılmakta olan tüzüklerden bol miktarda göndereceğiz. Gönderdiğimiz teksir baskısı bir nüsha tüzük değişiklik olmayıp yalnız yardım sandığı kısmına 40 inci maddeden itibaren BİRLİKTİRME kısmı ilave edilmiştir.

5 — Kayıt edilen her üyeden iki adet vesikalık Fotograf istenecektir.

6 — Sendika gazetemizden bundan böyle istediğiniz miktarda adresinize postalanacaktır.

7 — Bölgeniz dahilinde iş kolumuzda işçi miktarı, bunların ne gibi işlerde çalıştığı, hangi müesseseler ve ne fabrikaları olduğu, bunların sarih olarak ünvan ve adresleri, ve çalıştırdıkları işçi miktarı, işçilerin umumiyetle isteklerinin neler olduğu hakkında durumu tesbit eden mufassal raporun tarafınızdan tanzimi ile acele gönderilmesini rica ederiz.

8 — Kurulacak şubenin ilk Kongresine kadar, şube işlerini yürütmekle vazifeli ve selahiyetli 11 kişilik bir mütesbis (Adı Soyadı, doğum yeri ve yılı, mesleği, işyeri adresi, ev adresi ve baba adını havi) künye listesi ile birlikte, bu 11 kişinin kendi arasında gizli reyle seeçcekleri Başkan, Başkan Vekili, Sekreter, Muhasip ve Vezneder olmak üzere Şube icra kurulunun Sendika genel merkezine gönderilmesi gerekmektedir.

Bundan sonra yapılması gereken hususlar bilahare bildirilecektir.

Haklı ve mukaddes davamızda Tanrı sizleride muvaffak etsin.

Bütün mensuplarımız adına İskenderun'lu Kardeşlerimizi sevgi ile selamlar, işlerinizde başarılar dileriz.

ANLAYANA

(Baştarafı 1. inci sayfada)

Fakat, işin enteresan tarafı bundan sonra başlıyordu. Müessese telâşa düşmüştü. Öyle ya bütün işçi bunca senedir eksik aldığı yarım yevmiyeleri şimdi hep birden istemeye kalkarsa, müessesenin hali nice olurdu. Çünkü, İşçilerin bu davada haklı olduklarını onlar da biliyorlardı. Sendika reisi o beğenmedikleri çatık kaşlı adam doğru söylüyordu. Doğru söylüyordu ama onların işine gelmiyordu. Bilhassa bu işe patrondan çok hırslananların başında ustabaşı ve onun misalî kimseler geliyordu.

Nihayet, Mesele enine boyuna uzun uzun düşünüldü; çeşitli hesaplar kuruldu. Aksilik, mesele haber olarak İşçilerin resimleri ile birlikte Gece Postası gazetesinde de çıkmıştı. Önce işçi mümessilliği kanalından gazetenin tekzibi düşünüldü. Bu aralık sendika reisinin haletiruhiyesi kontrol ediliyordu, genç fakat, tecrübeli adam hiç renk vermiyordu. Yalnız, halinden keyifli olduğu belli oluyordu. Bu İşçilerin çıkarılacağı açıklandı. Reis, İyi edersiniz, dedi. Ve sevinmişti.

Nihayet bu adamın karşısında buna benzer blöften numaraların sökmiyeceği anlaşıldı, vazgeçildi, yeni bir çare aramalıydı, ama nasıl? Bunu bilemiyecek ne vardı, İşçiler müdür beyefendinin odasına çağrılır, bağrılır, çağrılır, hakaret edilir ve onlara istenilen yaptırılabilirdi. İmzalarını almak İşten bile değildi. Bu kadar zamandır bu akılı niye düşünememişlerdi.

Derhal, düşünülen yapıldı Sayın ustabaşı, Muhterem Müdür Beyefendinin odasına bu İşçilerden on tanesini topladı. İşçilere karşı açtı ağzını, yumdu gözünü, esti yağırdı. Fakat, nafile... Bir netice almak mümkün değildi. İşçiler, sanki sözbirliği etmiş gibi hep bir ağızdan: Sendikamız!.. diyorlar, başka birşey demiyorlardı.

Sayın ustabaşı efendi baktı ki iş yok, hepsi bu kadar, diyerek onları dışarı çıkardı.

İşçiler, ustabaşının hakaretlerine, bağırıp çağırmalarına cevap verememenin üzüntüsü içinde derhal sendikaya koşmuşlar, ustabaşının Mahkemeye verilmesini istiyorlardı.

Öyle ya ustabaşı onlara hakaret etmişti. Güya bir bir İki harfa evvelki Gece Postası gazetesinde çıkan şikâyetler bilmem hangi komünist radyosunda söylenmişti. İşçiler bunu sendika reisine yana yakıla anlattılar, çok üzülmüşlerdi. Halbuki tecrübeli reis hiç de onlar gibi değildi. Ve İşçileri de teskin ederek neşelendirdi.

Bizim, Komünist radyoları ile işimiz olmadığı için, gizli gizli o radyoları takip etmiyoruz, diyordu sendika reisi. Demek kidevamlı olarak onları dinleyenler var.

Öyle ya o radyoları devamlı dinlemiyenler, konuşmaları nı nereden bilecektiler. Bilhassa onların bu radyoları, gizli gizli takip etmekteki maksatları üzerinde durmak lâzım değil miydi?.

SİVRİSİNEK

Değirmisazda

(Baştarı 1. sayfada)

ve "eğer davanızdan vazgeçmediğiniz takdirde iş kanununun 16 ncı maddesi gereğince işinize son vereceğiz hiç bir yerde iş alamazsınız" diye tehditde bulunduğu Sendikanın bu işte çok pasif davrandığını ise derhal müdahale edilerek İkinci bir hâdisenin önlenmesini istemişlerdir.

Sendika İdare Kurulu bu iş üzerinde hassasiyetle durularak İşçi ile İşveren arasını bozan bu şahsın buradan alınmasını aksi takdirde ileride arzu edilmeyen her hangi bir hâdise zuhur ederse mesuliyetin kendilerine ait olacağını alâkalılara bildirmiştir.

Sosyal Politika

(Baştarafı 1. de)

nu tam tersini yapmaktadır. Bu gibi müessesesler hakkında ne hüküm vermelidir. Bu düşündürücü bir husustur.

Yalnız şurası muhakkaktır ki, her ne olursa olsun, bilhassa İş Hukukundaki müeyyidelerin artırılması gibi tedbirlerle, bazı hususi teşebbüsün, bu gün devlefin kabul etmiş ve tatbik etmekte olduğu sosyal politikaya, aykırı iş görmelerine meydan verilmemelidir.

ŞEMSİ SILKIM
Postası Yazarı
ŞEHİR
1958
TÜRKİYE
TÜSTAV Arşivi Kemal Sükker Koleksiyonu

İZMİRDE DE SENDİKA ŞUBESİ AÇTIK

Türkiye Maden, Madeni Eşya ve Makina Sanayii İşçileri Sendikasının yayın organıdır.

YIL: 2 — SAYI: 26

İdarehane : İstanbul Cağaloğlu, Nuruosmaniye Cad. No. 38

TELEFON : 27 21 98

10 MAYIS 1958

MADEN-İŞ

BİRLİKTEN KUVVET DOĞAR

Maden — İş Sendikasının gelişmesi devam etmektedir. İzmir'de 27. 2. 1958 günü, Temsilcilik ihdas edilmiş ve Rıdvan Tezver Sendika Temsilcisi olmuştur. Yakında gerekli formalite tamamlanacak ve temsilcilik, şubeye inkılâp edecektir.

Yıl: 2 — Sayı: 26 15 Günde bir çıkar Fiatı: 15 Kuruş 10 Mayıs 1958 Cumartesi

Eğmir Madenindeki işçilere en ağır baskılar yapılıyor

Dümeks'in dayak attırdığı işçilerin hakkını arıyoruz

"Dümeks elbette yola gelecektir,,

Hâdiseler hakkında izahat veren Genel Başkan K. Türkler

İcabederse miting tertip edilerek protesto gösterisi de yapılacaktır.

Edremit - (Hususî): Dümeks Ticaret T.A.O. Eğmir Demir Maden İşletmesinde, İşçiler üzerindeki baskı son günlerde haddinden fazla artmıştır. Bütün gaye İşçiyi Sendikadan soğutmak, istek ve şikâyetlerinden vazgeçirmektir. Müessese elinden gelen eziyeti yapmaktan geri durmamaktadır.

Ne İşçiden ve ne de sendikadan, müessese müdürlüğü kat'iyyen, şikâyet veya yazı kabul etmemekte ve aldıklarına da cevap vermemektedir. İşçiler ve sendika idarecileri, ayni zamanda köylüler, maden arabaları ile şehre inip çıkmaktan menedilmişlerdir. İşçilerin bir kısmı bu sebepten her gün bütün gece yol yürümektedir.

Müteaddit defalar, bazı İşçilerin sebebpsiz olarak tokatlandığı ve döğüldüğü görülmüş ve bu hâdiseler son günlerde aleni olarak sıklaşmıştır.

Bütün bu ağır ve çekilmez baskıya rağmen İşçiler sendika etrafında toplanmakta ve sendikaya daha sıkı bağlanmaktadır.

Sendika Şubesi. Madendeki bir İşçinin feci durumla-

(Devamı 4. üncü sayfada)

Eğmir Şube Başkanımız ALİ PARLAK

Bu Sayıda:

1. İkinci Sayfada Türk - İş ve Sendikalar Birliği hakkında haberler
2. Beraber öğrenelim adlı nefis bir yazı.
3. Üçüncü sayfamızda Eğmirde olup bitenler hakkında mühim bir etüd.
4. İş emniyeti noksanlığının bir İşçinin hayatına mal olusunun izahı.
5. Madeçı - İşin çıkardığı iş ihtilâflarının netice - leri.
6. Son sayfamızda Dümeks Demir madeninde bir hafta adlı röportajı.

Bulacaksınız

Sosyal Politika

KEMAL TÜRKLER

Bugün bütün Demokrasi dünyasının kabul etmiş olduğu bir husus vardır: Sosyal politika...

Demokrat memleketler Sosyal politika tatbiki ile komünizme karşı muafiyet kesbetmiş olurlar. Bu bakımdan Sosyal politikanın tek düşmanı komünizmdir. Türkiye sosyal politikayı tatbik etmektedir. Çünkü İş kanunu Sosyal sigortaları, yani ihtiyarlık, Hastalık, Kaza, Analık... sigortaları, İş emniyeti ve İşçi sağlığı gibi hususlar bunun bir delilidir.

Fakat, şunu üzülerek kaydetmek yerinde olur - ki, bazı hususi teşebbüs, bilerek veya bilmiyerek bu

(Devamı 4. sayfada)

İskenderun İşçilerinin müracaatları

Devlet Demir Yolları Mototren Deposu İşçilerine Sendikacılık hakkında İzahat verildi

İskenderun D.D. Yolları Mototren deposu İşçilerinden Süreyya Aykut Maden - İş Sendikasına bir yazı göndermiştir. Yazıyı aynen neşrediyoruz:

"Gayretli çalışmalarınızın bizler üzerinde bırakmış olduğu intiba çok derindir. Sizler gibi cesaretli sendikacılarımızı Türk İşçileri olmak sıfatıyla candan tebrik ederken her zaman sizlerden fedakârca çalışmakla biz İşçilere önder olduğunuzdan dolayı sizleri hürmet ve muhabbet-

(Devamı 4. üncü sayfada)

Türkiye Maden—İş Sendikasının yeni kurulan 51 No lu İzmir Bölge Merkez Şubesi Mütesebbis kurul Başkanı Rıdvan TEZVER

BU NÜSHADAN 80.000 Adet basılmıştır

Yapı kooperatifine ortak olma müddeti uzatıldı

İlk 100 lira ay sonuna kadar verilebilecek, taksitlerin ödenmesine Haziranda başlanıyor

Maden — İş Sendikası Yapı Kooperatifi ortaklarına gönderdiği bir tamimde yeni ortakların 100 lira taksitlerini Mayıs ayı sonuna kadar ödemeleri gerektiği bildirmiştir. Ayrıca evvelce kooperatife ortak olanlar da taksitlerini Haziran ayı sonunda ödemeleri gerekmektedir. Bu önemli tamimi aynen neşrediyoruz;

"Sendikamız Mensupları arasında Kurulması kararlaştırılan (TÜRKİYE MADEN - İŞ YAPI KOOPERATİ) ne İştirak hususunda dileğiniz daha önce tesbit edilmiş bulunmaktadır. Yalnız kurulmuş sırasında bazı mühim noktalar üzerinde kat'i karara varabilmek için, her nekadar müracaat edenler arasında bir toplantı yapılması daha önceden kararlaştırılmışsa da gerek müracaatın çok fazla oluşu ve gerek müracaat edenlerin hususi durumları itibariyle muhtelif gruplarda bulunuşu dolayısiyle mümkün olmamış,

(Devamı 4. üncü sayfada)

Anlayana

Gizli gizli Komünist Radyosu dinleyenler haddini bilmeli ?

Geçen hafta içerisinde, sendika dairesi gene dolup dolup boşaldı. Genel sekreterin başını kaşıyacak hali yoktu. Bunların içerisinde en enteresanı, Şakir Zümre Madeni Eşya Fabrikası İşçilerininki idi. Mesele şu idi: Sık sık güya fabrikanın ham maddesi bitiyordu. Bu sebeple İşçiler 1 -1,5 senedir uzun fasılalarla çalıştırılmıyor ve yarım yevmiye veriliyordu. Halbuki Ham madde yokluğu mücbir sebep sayılmıyordu. Sendika bunu iddia ediyordu. İddiasında haklıydı; Çünkü bu hususta bir çok İçtihat kararları vardı. Hele İş varken İşçiler normal mesai dışında gece gündüz çalıştırılmaya zorlanırsa.

Mesele İşte bu idi: Uzun zamandır İşçilerin yarım yevmiye almaktan İlklerine tak etmişti. Ve nihayet İşçilerden 18 kişisi, İşten atılmayı da göze alarak karar verdiler ve bundan birkaç hafta önce sendikaya müracaat ettiler. Sendika derhal müessese ile bir anlaşma teması yolunu aradı. Mümkün olmayınca meseleyi Mahkemeye intikâl ettirerek 18 dava açtı.

(Devamı 4. sayfada)

Değirmisazda Garaj Şefi İşçilerin Primini kesti

Mahkemeye verilen Necati. Üçkayın İşten uzaklaştırılmasına Garp Linyitleri İşletmesi razı olmuyor.

Değirmisaz (Hususi) — 5000 lirada manevi tazminat ödemeye mahkûm edilmesi istenen Garaj Şefi Necati Üçkay bu hareketinden dolayı döğdüğü İşçiler tarafından Ahmet Sulh Ceza mahkemesine baş vurarak şefin cezalandırılmasını ayni zamanda alenen tahkir ve döğdüğü İşçilerin primlerini kesmiştir. Bu yönden de ayrıca Sulh Hukuk mahkemesine dava açılmaya hazırlanılmaktadır.

Döğülen İşçilerden Ali Kurt ile H. İbrahim Kahraman Sendikaya dilekçe ile müracaat ederek kendilerine Garaj şefi tarafından türlü hakaretler

(Devamı 4. üncü sayfada)

Türk - iş Temsilciler Meclisi Mühim bir Toplantı yaptı

Çalışma Vekili ve icra heyeti Başkanı Sendika Başkanlarına hitabede bulundular

Temsilciler Maden — İş gibi Türkiye tipi sendikanın daha faydalı olduğunu belirtti

Türk — İş Temsilciler Meclisi 14, 15, 16 4 — 1958 tarihlerinde Ankarada İşçi Sigortaları Kurumu salonunda toplanmıştır. Toplantıda mebuslar, sanayiciler, özel ve devlet sektörü genel müdürleri İşçi Sigortaları ve İş bulma kurumları ileri gelenleri hazır bulunmuştur.

Türk — İşe üye federasyon, birlik ve sendikalar başkan ve idarecileri ile diğer sendikalar temsilcilerinin katıldığı temsilciler meclisini icra heyeti baş kanı Nuri Beşer mühim bir konuşma ile açmıştır.

BAŞKANIN MÜHİM KONUŞMASI

Beşer demiştir ki:

"Bize düşen ilk vazifelerin kanunların tadil ve yeni kanunlar çıkarılması için her imkandan istifade olduğu muhakkaktır. Bu vazifemizi yaparken kademe kademe bütün teşkilâtın görüşünü tesbit edecek, varacağımız neticeyi alâkalı makamlara sunarken cesaretle şunu ifade edeceğiz.

"Türk İşçileri böyle istiyor"

Bunu söylerken karşımızdaki lerin hata etmediğimiz kanaatına varabilmeleri için sizlere göndereceğimiz tasarı örnekleri hakkında tayin edeceğimiz müddet içinde görüşlerinizi bildirmenizde zaruret vardır. Bunun ilmal edilmemesi müstakbel çalışmalarımızın hızını arttıracaktır. Mes'uliyetlerini müdrik olan siz İşçi kardeşlerimin ihmali umutmayı, aldırmamazlığı teşkilâtlarımız kademelerinde hâkim kılmıyacağınızdan eminim. Bu beşeri hastalıkların dinamik İşçi sendikalarında yeri elbette ki olmıyacaktır. Türk İşçileri - nin mukaddes temsil emanetlerini üzerine alanların yetkileri - ni kötüye kullandıklarını görmiyeceğiz, Eğer camiamız içinde Sendikacılık ülküsünü unutan ve saflarımızın telkin ettiği Milî heyecanlar ve dinamik çalışmalar düzeninden ayrılanlar görülürse bunları topluluğumuzda ilk öne kendi üyeleri ve onları takiben hepimizin aramızdan koymakla cezalandırmakta tereddüt göstermiyeceğiz,

Ele almak kararında olduğumuz iş, teşkilât hukukunda sıratle aydınlığa kavuşmaktır,

5018 sayılı Sendikalar kanunu süratle tâdil edilmelidir. Sendikalar bugün olduğu gibi yine istihsal esasına dayanan teşekküller halinde serbestçe kurulmalı ancak Sendikalar kongrelerinde bulunan üye veya delegelerinin üçte iki çoğunluk kararı ile mahallî birlikler, Federasyonlar kurabilmeli veya üye olabilmelidir. Ayrıca gayelerini benimsediği gayri siyasi Millî teşekküllere de katılabilmeli, Birlikler ve federasonlar kurabilmeli veya üye olabilmelidir. Ayrıca gayelerini benimsediği gayri siyasi Millî teşekküllere de katılabilmeli, Birlikler ve federasyonlar ve federasyonu veya mahallî birliği olmayan sendikalar konfederasyona girebilmelidir. Bu teşekküllerin yetkileri Konfederasyon tarafından bir iç tüzük halinde belirtilmeli, Konfederasyon Birlik ve Federasyonları, onlar da Sendikaları murakabe yetkisi haiz olmalıdır."

BELİRTİLEN TALEPLER:

Konfederasyon başkanı hitabesinin son kısmında şunları belirtmiştir:

Ele alınmasında lüzum gördüğümüz mevzularımız ve bu hususteki temennilerimiz kısaca şunlardır,

1 — İş kanunu tâdil edilmelidir, Bütün işçiler iş kanununa tabi olmalıdır, 2 — İş yerleri iş yönetmelikleri hazırlanırken Sendikaların tasvibi zarureti kanunlaşmalıdır, 3 — Kıdem tazminatı müessesesi ıslâh edilmelidir, 4 — Grev yasağı kalkırılmalıdır, 5 — Çalışma Vekâleti iş kolları için tek tip iç yönetmelikler hazırlamalıdır, 6 — İşçi mümessilliği kaldırılmalıdır, 7 — İşçiye ceza verme işçi ve işveren temsilcilerinin müşterek komisyonunda karara bağlanmalıdır.

8 — İşçi Sigortaları teşkilât kanununda tâdilat yapılmalıdır sigorta genel kurullarının yetkileri olmalıdır, 9 — İstanbul gibi büyük şehirlerdeki Şube Müdürlükleri bir Sigorta Bölge Müdürlüğüne bağlanmalıdır 10 — Sigorta kolları mevzuatı yeniden gözden geçirilmelidir.

11 — İş Bulma kurumu danışma kurulu muayyen yetkilerle techiz edilmelidir, 12 — Mahallî danışma kurulları ücret davalarıyla ile ilgilenmeli asgari ücret komisyonlarına esas olacak raporlar sunmalıdır. 13 — Çıraklık Müessesesi kurulmalıdır. 14 — İşçi eğitimine önem verilmelidir. 15 — Bütün iş yerlerinin işçileri ancak kurum kanalı ile temin etmeleri mecburiyeti konulmalıdır.

16 — Bölge Çalışma Müdürlüklerinin ve iş müfettislerinin yetkileri arttırılmalıdır. 17 — İş verenlerin işçi sağlığı ve iş emniyeti bakımından göstereceki ihmallerin devamı halinde

(Devamı gelecek sayıda)

İŞÇİ ŞİKAYETLERİ ★ Şâkir Zümre Fabrikasında çalışan işçilerden bir grup Maden - İş Sendikası merkezine gelerek çeşitli hakksızlıklara uğradıklarını söylemiş ve şikâyette bulunmuşlardır. (Fotoğrafta işçiler ve onları dinleyen Genel Başkan görülüyor

İşçi Sendikaları birliğine yeni idareciler getirildi

Aidat ödemiyen sendikalar mevzuu kongrede fırtına kopardı

İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin yıllık kongresi 5 - 6 Nisan günleri Cibali İnhisarlar Tütün ve Sigara fabrikası yemekhanesinde yapılmıştır.

Kongreyi İstanbul İşçi Milletvekillerinden Mahmut Yüksel, Rüştü Güneri, Ankara İşçi Milletvekili İsmail İnan, Türk - İş Konfederasyonu Başkanı Nuri Beşeç genel Sekreter Cemil Gidir, muhasip Ömer Ergin, Amerika İktisat İşbirliği Misyonu Eski Başkanı Mr. Hover Bölge Çalışma Müdürü Sabih Türsan, Zonguldak maden işçileri sendikası ikinci başkanı Mehmet Alpdündar ve siyasi parti

Açış konuşmasını Birlik Başkanı Mehmet İnhanlı yaptıktan sonra başkanlık divanı seçimine geçilmiştir.

Divan heyeti başkanlığına Bahir Ersoy, vekilliklere de Lütfi Ak, Melih Dölen ve iki kâtip seçildikten sonra gündeme uyularak aidat ödemiyen sendikaların durumları üzerinde mütakereler cereyan etmiştir.

Konuşanları Başkanlık divanı adına, Mehmet İnhanlı, Seyfi Demirsoy ve Celâl Beyaz cevaplandırmışlardır.

Neticede borçlu 11 sendikanın durumunun tetkiki için İbrahim Güzelce İbrahim Çetkin, Yaşar Çeşim, İbrahim Dikelman Vahdet Aşandan müteşekkil 5 kişilik bir komisyon seçilmiştir.

Ayrıca hesap komisyonuna 5, tasnif komisyonuna da 15 kişi seçildikten sonra kongreye son verilmiştir. İkinci günkü toplantıda ise Tüzük tadili komisyonuna 8 kişi seçilmiş, fakat 3 de 2 ekseriyet olmadığından tüzük tadili yapılamamıştır. Yalnız, yeni İdare heyeti 6 ay sonra olağan üstü kongreye gidecek tüzük tadilini sağlıyacaktır.

FIRTINA KOPUYOR

Birliğe borcu olan sendikalar meselesinin müzakeresine geçilince salon bir anda karışmış, bir kısım delegeler salonu terke başlamıştır. Gürültüler arasında kürsüye çıkan konfederasyon başkanı Nuri Beşeç, borçlu sendikalar hakkında ihraç kararı verilmesini önlemiştir.

Beşer borçlu sendikalar adına sahsen 500 lira avans yatırmıştır. Bu suretle vukuu muhtemel ayrılıklar ve kavgalar bertaraf edilmiştir.

TENKİDLER VE DİLEKLER

Başta İbrahim Güzelce, Lütfi Beniak, Bilâl Şişman, İlvas Koçvecioğlu, Ragıp Arıgözegin, Şerafettin Özdil, Vasfi Öncer, Muzaffer Alp, olduğu halde birçok delegeler konuşmuşlardır.

Bilhassa su hususların yerine getirilmesini arzulamışlardır:

1 — Grev hakkı ile sendika hürriyetinin anayasa teminatı altına alınması ve Türk işçisine de grev yapabilmek serbestliğinin verilmesi.

2 — Sendikalar Kanununun bugünkü muğlak hükümlerinin ortadan kaldırılarak, yeni bir sendikalar kanununun meydana getirilmesi.

3 — İş Kanununun değiştirilerek, 13. ve 16, maddelerinin daha âdil esaslara bağlanması,

4 — Tekaüdlüğünü istiyen işçinin kıdem tazminatının 1950 ye kadar değil, işyerinden ayrılığı tarihe kadar ve her yıl için 30 yevmiye üzerinden ödenmesi kadın işçilerin tekaüdiye süresinin 50 yaşa düşürülmesi;

5 — İşçi mesken davasının bir hükümet programı halinde ele alınması ve işçilerin 30 yıl vade ile sıhhî evlere kavuşturulması,

Tenkidlere birlik başkanı Mehmet İnhanlı cevap verdikten sonra Nuri Beşer uzun gir konuşma yapmıştır. Beşer grev mevzuuna temasla demiştir ki:

"Sabah kahvaltısından sonra nasıl ki insan öğle yemeği ihtiyacını hissedersa, grev de işçinin en tabiî ihtiyacıdır..."

Mütekaiben İstanbul milletvekillerinden Mahmut Yüksel, Rüştü Güneri ve Ankara milletvekili İsmail İnan konuşma yapmışlardır. Bilâhire seçimlere geçilerek kongre sona ermiştir.

YENİ İDARECİLER

İşçi Sendikaları Birliği yeni idare heyetine su sendikacılar seçilmiştir (Soyadına göre):

Lütfi Ak, Kerim Akyüz, Emin Akıneren, Celâl Beyaz, Seyfi Demirsoy, İbrahim Denizcier, Melih Dölen, Avni Erakalın, Zeki Gedik, Yahdet Gören, Safa Gürses, İbrahim Güzelce, Ziya Hepbir, Mehmet İnhanlı, Neşet Onal, Ahmet Sarıyer, Mehmet Ali Sarı, Mustafa Sahin, Hasan Türkay, Kemal Türkler, Yunus Yakar.

Yedek üyelerin ilk beşi, sıra ile: Mehmet Sürenkök, Rıza Kuaş, İzzet Cilingir, Ahmet Muşlu, Vasfi Uğurdur.

Beraber Öğrenelim

Çocuğu vergi defterine işlenmemiş işçinin kesilen fazla vergisi

Oruçlu iken sinemaya gidilir mi? — Tazminat nasıl Hesaplanır? — İhtilâf Temsilcisi işten uzaklaştırılır mı? — Ham madde yokluğu ve Sendika — cumartesi çalışmaları.

Yazan: Kâzım Narmanlı

Muhterem üye ve okuyucularım Mübarek ramazan bayramı hepinize hayırlı olsun bayramın ikinci ve üçüncü günleri Sendikamız açıktı, gelen arkadaşlarımızla bayramlaşma imkânı bulduk, Allah daha uzun yıllar Türk milletini böyle mes'ut müreffeh kılsın, bizim Mıstık da Bayram sevinci ve Sendika başarılarını gönül ferahlığı ile takip ediyor, sizlerin o da bayramını kutlamaktadır.

Soru — Bahri İntipe Askerden yeni geldim yeni seçilen İdare heyetini lütfen tanıtın.

Cevap — Merkez idare heyetimiz şöyle teşekkül etti, Genel Başkan Vekili Kâzım Narman - lı, Başkan Vekili Hayri Gümeş, Sekreter Ruhi Yümlü; Genel Sekreter Vekili Turhan Ayhan Muhasip Yunus Şaşmaz, Veznedar Cemalettin Kargaş, Azalar sırası ile Nurettin Kalpcan Mehmet Ali Uykal, Recep Ali Duman; Tahsin Şeşenoğlu; İsmail Sığın ve Aziz Kezler,

Soru — Şevket Şenova Çocuğum olalı üç ay oldu sehven vergi karnesine işlenmemişi şimdi işlendi Üç aylık kesilen fazla vergi farkını alabilir miyim;

Cevap — Hayır Efendim alamazsınız, bundan sonrası ancak düzgün muamele görür.

Soru — İbrahim Özkan Oruçlu iken sinemaya gidilir mi?

Cevap — Efendim sorunuza cevap verebilmek için sordum soruşturdum sizi tatmin edecek bir cevap hazırlayamadım ama Gece Postası işçi yazarı Kemal Sülkerin tavsiyesini söyliyelim, Gece Postası Gazetesinde hanzlarla reportaj yapan Şemsi Ikıma sorulursa tatmin edici bir cevap alınır dediler, kısaca namaz vakti hariç insanı huylandırmayan fikir edinecek filmlere gülür,

Soru — Hamdi Bulut Alacağımız tazminat Nasıl hesaplanır.

Cevap — Bundan evvelki sayılarda kanunun bu maddeleri - ni geniş izahlı yazmıştım, Üç senevi geçtikten sonra şayet iş veren çıkarırsa her seneye 15 yevmiye eder İhbar müddetide her gün iki saat olmak üzere senelere göre değişir.

Soru — Yani Tırastelli İhtilaftaki Temsilci İşten uzaklaştırılabilir mi?

Cevap — Hayır efendim İhtilaf müddetince 43 nclı madde onu da mıldafa eder.

Soru — Hüseyin Demircioğlu İhtilaf açılmışken İşyeri İşçi çıkarabilir mi?

Cevap — Çıkarır. Fakat tazminatını öder zammın, kabulünden sonra o arkadaşın alacağı kendisine tevdi edilir.

Soru — Emin Bayrak, Hergün genişlemekte olan İş kolumuzdaki hammadde yokluğu ve İşçi çıkarılmasına karşı Sendika ne yapıyor.

Cevap — Sendikamıza müracaat edenlerin hemen hepsini İşe yerleştirdik, hammadde yokluğu için de ilgili makamlarla temas halindeyiz, esas cemiyetimizin lâzım olduğu günler böyle zamanlardır, Lütfen teşrif buyurun ve vaziyeti yerinde tetkik edin memnun olacaksınız bundan eminiz .

Soru — Dimitri Dohanis Başka günlerde Cumartesiyi taksim etmek suretiyle cumartesi günü İşveren bizi çalıştırmamak istiyor ne dersiniz;

Cevap — Sayın üye bu durum Umumun arzusuna bağlıdır. Haftada 48 saat çalışmamız lâzım bunun haricindeki durumlar gönlün arzusuna bağlıdır, Yoksa kanunen böyle bir şekil yoktur, Selâmlar,

Değerli okuyucularım gazete zamanında çıkmıyor ve sorularımıza cevap geç veriliyor diye şikâyet etmektedirler. Özür dileriz. O kadar meşguliz ki vazifeler o kadar ağır ilerleme okadar hızlı ki en son arkadaşa kadar bilâtün gücümüzle çalışmak mecburiyetindeyiz Affedin inşallah teşkilât daha çok genişler genişledikçe mesai arkadaşlarımız daha çoğalır her şey düzene daha güzel girer Sorularınıza cevap vermek benim borcumdur borcudur elimden geldiği kadar size faydalı olmaya bütün idareci arkadaşlar olarak çalışacağız emin olabilirsiniz. Zira kitlenin kontroluna her zaman hazırız iyi günler.

Hakikatlerin ışığı altında

Eğmirde olup bitenler

Sendika hüsnüniyetine karşı oyalama politikası iflâsa mahkûmdur

Sendika, milyonları kazanan şirketten işçi ücretlerini arttırmayı istedi. Dönüş parası olmadığı için Madende çalışanların hakkı mutlaka kabul ettirilecektir. Kanun da vicdan da bunu âmirdir.

1958 senesinin ilk günleriydi, Balıkesir bölgesi işçilerine yeni bir güneş doğuyordu: MADEN - İş!..

Türkiye Maden — İş Sendikası, Balıkesir bölgesine gün ışığı gibi girmişti, Daha doğrusu, ora işçilerinin tabiri ile HIZIR gibi erişmişti, Sendika ilk hedef olarak Eğmir dağındaki demir madenlerini görüyordu. Uzun zamandır bura işçileri hakkında geniş tetkikler yapmış, ve bir sendika teşkilâtının kurulması hususundaki ehemmiyeti görmüştü, Yemyeşil çam ormanları altındaki kırmızı demir cevherini Dümeks Ticaret T.A.O. şirketi almış uzun zamandır işletmekte idi.

Sendika senenin ilk haftası içersinde Madende çalışmakta bulunan bin işçiyi sendikalı yapmış ve üç günde şube teşkilâtını kuruvermişti. Bir taraftan da işçinin bitmek bilmiyen şikâyet ve müracaatları tesbit edilmiş, tasnife tabi tutulmuştu,

Memleketin muhtelif bölgelerinden şirket tarafından getirtirilen bin işçi bedava denecek bir ücretle çalıştırılmakta idi. Ne koğuşlar insan yatmaya yarar bir vaziyette ne yemekler yenecek durumda idi. Velhasıl kanunen yapılması lâzım gelen hiç bir husus bu işyerinde mevcut değildi, Sendika bu durum karşısında ne mi yapacaktı, Yapacak çok şey vardı. Fakat, sendika prensip olarak önce, meselelerin anlaşma yolu ile hallini talebetmeyi uygun görüyordu.

Sendika ilk olarak senelerdir 125 kuruştan 430 kuruşa çıkmıyan gündeliklere yüzde 60 zam istedi, Çünkü yapılan hesaplara göre şirket madenden milyonlar kazanmakta idi. Yüzde 60 değil 600 zam yapsa gene denizden bir maşrapa su almak kadar gelmiyecekti.

Sendika merkezi ile Dümeks Ticaret T.A.O. nun İstanbuldaki merkezi arasında temaslar başlamıştı.

Şirketin az çok yaşlı ve sureti haktan gibi görünen selâhiyetli temsilcisi Saffet Ocakoğlu, genç, fakat tecrübeli sendika reisine karşı makul davranıyordu. Nihayet şirket oyalama politikasını kendisine daha uygun bulmuştu, Öyle ya; niçin zam yapsındı, Gündeliklere en az birer lira zam kabullense şu kadar para edecekti, Yapmasa da işçi mecburen çalışıyordu, Çünkü Anadoludan türlü vaadlerle işçi getirilıyordu, Bir defa bu allahın dağına gelen işçi de koluy kolay gitme imkânı bulamıyordu, Çünkü köyünden türlü hayallerle üç kuruşunu kuşağına yerleştirerek yola düzülen köylü dağa zor geliyordu Madendeki durumu görünce bütün hayalleri suya düşüyor, derhal geri dönmek istiyordu ama, mümkün mü idi Dönüş için para lâzımdı. Para için de mecburen çalışmak icabediyordu. Aslında dönüş parası için çalışmanın da ne fâide olduğunu biliyordu, Çünkü, en az 3—5 ay çalışmak lâzımdı Bu durumu iyi bilen şirket işçi sıkıntısı çekmiyor, ücretlere zam yapmaya da lüzum görmüyordu O, sâdece para karşılamayı düşünüyordu, Memleketin iş gücü ölüyormuş umurunda değildi.

Sendika bunu anlamıştı, Tam bu sırada şirket bir teklifte bulundu, Yeni sene için Avrupada satış anlaşmaları tazelenecekti, sureti haktan görünen şirket zam yapacak idi. Fakat, sendika prensip olarak Dümeks'e son bir şans daha tanıdı ve teklifi kabul etti, Fakat, şirketin Avrupa dönüşünde hangi hisseye karşısına çıkacağını da tahmin den geri kalmadı.

Gayet basitti, işimiz çok iyiydi; gelin işçilere zam yapalım, diyecek değildi ya, Sendika bunu on senedir kaç defa, kaç yerde tecrübe etmiş ve hep ayni netice ile karşılaşmıştı. Bu sefer de aynı olması lâzımdı ve öyle de oldu, Fakat, bu sefer çok enteresan bir de ilâvesi vardı. İşin içerisine politika karıştırılmak isteniyor zannedilebilirdi, Bakın nasıl;

Dümeks temsilcisi Saffet Ocakoğlu Avrupadan döndü Sendika reisi, iki mesai arkadaşı ile beraber olmak üzere şirket merkezinde buluşuldu.

Şirket dert yanıyordu, Anlaşma yapılamadığından çok az satış yapılabildiğinden bahsediliyordu, Hattâ, mevcut kadroyu bile muhafaza imkân olmıyacaktı, Fakat tecribeli sendikacıların karşısında perende atmak kolay değildi, Sendika reisi, üzüntüsünü bildirdi, Ve bir teklifte bulundu, Kadroyu azaltalım, fakat işçilerin hakkı olan zam verilsin diyordu.

Şirket temsilcisi, işin ciddi olduğunu anlayınca buna yanaşmadı, Çünkü, sendika işçiyi ellişer ellişer olarak başka işlere yerleştirecek, kadroyu 1000 den şirketin güya arzu ettiği gibi 400 e indirecekti.

Öyleye sendika reisi makul teklifte bulunuyordu, Satış yapılamıyorsa 1000 işçiyi tutmakta ne manâ vardı, Esasen Şirket, istediği anda istediği miktarda işçi bulmakta da hür olduğuna göre..

Şirket teklife anaşmadı, kadroyu muhafaza etmek istediğini bildirdi ve ilâve ile (esasen çok az miktarda satış yaptık, O da mümkün olmuyor, Çünkü hükümet fiatları düşük buluyor ve razı olmuyor, Bilhassa bu sebepten zam yapamayız, varın arkadaşlarınıza böylece söyleyin) diyerek baklayı ağızlarından çıkarmış oluyorlardı.

Kurnaz sendika reisi meseleyi derhal, kavradı, Ve arkadaşlarını alarak derhal oradan ayrıldı, Fakat meseleyi tekik etmeden de karar vermek istemiyordu,

Olabilirdi; zam yapmak istemiyoruz, denilebilirdi. Fakat, bin işçi o zaman şirkete iyi göz le bakmıyacaktı, Ama bu işin içerisine Hükümetin karıştırılması doğru olur muydu? Şirket bu işte de sendikaya belki âlet olarak kullanmak istiyordu, Bu imkânsız bir şeydi, İşçiler, zam yapılmama sebebini; hükümetin fiatları düşük bulması olarak bileceklerdi.

Sendika uzun uzun düşündü, sendika siyaset yapmıyordu ve yapamazdı ama, şirketin işe siyaset karıştırması ihtimal dahilinde idi, Böylece şirket menfaatleri bir taşla iki kuş vurmuş olabilirdi: Hem ticari maksadını tahakkuk ettirmiş olur, hem de mensup olduğu partisine hizmet etmiş olurdu, Fakat, bu hâlâ tüz bir tahmin halinde idi, Sendika bunu tetkikle görüşü doğru çıkarsa durumu bir raporla Hükümete derhal bildirmek istiyordu, Böylece en büyük millî vazifesini de yapmış olacaktı. Nitekim, çok enteresan hususların çıkacağı ilk anda belli olmaya başlıyor gibiydi.

(Devamı var)

MÜTEKÂKIL SEMİNER ★ İstanbulda açılan I. mütekâmil İşçi seminerine her sendikadan bir idareci katılmıştır. Üyeleri en fazla olan Sendikalardan seçilen idareciler (Resimde) Türk ve Amerikalı hocalardan ders görmüşlerdir

MADEN - İŞ'in çıkardığı zam ihtilâfları devam ediyor

Sendikanın işçilerin hayat seviyelerini yükseltmek için giriştiği teşebbüsler verimli neticeler veriyor

1 — Eyüp Müzevir Samacılar sokak da kurulu Pepo Uzsinay Çivi fabrikası işçilerini temsilen Türkiye Maden - İş Sendikasının İşçi ücretlerine zam mevzuunda çıkarmış olduğu İş ihtilâfı 4.4.958 Cumartesi günü bir uzlaşmaya varılmış ve İşçilere yüzde 15- yüzde 20 nisbetinde bir zam sağlanmıştır.

★

2 — Kâğıthanede Kurulu Küme Sanayii Kurşun fabrikası İşçilerini temsilen Maden - İş Sendikası tarafından açılan İşçi ücretlerine zam mevzuundaki İş ihtilâfına işveren üç toplantıya da iştirak etmediğinden İl Hakem Kurulana intikal etmiştir.

★

3 — Kadıköy Hasan Paşa da kurulu M. Kimya ve Boya fabrikası işçilerini temsilen Maden - İş Sendikası tarafından açılmış bulunan iş ihtilâfı uzlaşma Kesin toplantısında bir uzlaşmaya varılmış ve 660 ücretlere günde 100 kuruş 660 dan düşük olan ücretlerin 760 kuruşa iblağı ve 760 kuruştan yukarı olan ücretlere 150 kuruş zam temin edilmiştir.

★

4— Eyüp Silâhtarağada kurulu Gayret Demir çekme Fb. da açılmış bulunan İş ihtilâfı İl Hakem Kurulana intikal etmiştir.

★

5 — Topkapı Davutpaşa caddesinde Kurulu Akümülâtör ve yedekleri Fb. da açılmış bulunan iş ihtilâfından işveren işçi ücretlerine 100 kuruş zam yapmayı kabul etmiş fakat işçiler, Sendika burada hiç bir sıhhi tertibatın olmadığını ve zehirli iş olması sebebi ile kabul etmemiş olduklarından ihtilâf kesin uzlaşmaya intikal etmiştir.

★

6 — Topçular Kışla caddesi İncirli Sokakda kurulu Davit Kohen Kurşun fabrikasında açılmış bulunan iş ihtilâfı işveren mal yokluğunu sebep göstererek işçilere zam yapmayı reddetmiş ihtilâf İl Hakem kuruluna intikal etmiştir.

★

7 — Topkapı Gümüşsuyu caddesinde kurulu Timka Kilit fabrikası ihtilâfı kesin uzlaşmaya intikal etmiştir.

★

8 — Topkapı Namık Kemal caddesi No: 66_1 de Kurulu Arı Akümülâtör fabrikası ihtilâfı kesin uzlaşmaya intikal etmiştir.

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:
KEMAL TÜRKLER
İçtimai - İktisadi - Fikir Magazin Gazetesidir.
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI

İş emniyeti noksanlığı bir işçinin Hayatına maloldu

En üst ocaktan yuvarlanan taş, en son ocakta çalışan bir babayiğidi anîde yere serdi

Ve işte sonunda o hakkı çıkmıştı, Ya o taş; bir işçi yerine 50-100 kişilik bir işçi grubu yakalasaydı haller nice olurdu; İşçileri Dümeks değil, Allah korumuştu,

Ölen İşçinin feci akibetini, İşçilerden Ordulu bir şair arkadaşı kaleme almış, Türkü yakmıştı, Şehit arkadaşlarının türkülünü bütün İşçiler öğrenmek te yarış ettiler. Şimdi bütün Balıkesir bölgesi Maden ocaklarında bu türkü söyleniyor.

Türkü aynen aşağıdadır.

Felek bana mı bu kara yazılar
Maden taşı çarptı canım sızılar
Hasret gidiyorum, Körpe Kuzular
Kaderim Budur kardeş acıma
Kan damlıyor damla damla içime

Orucumu tuttumda bayram etmedim,
Hakkın emrinden dışa gitmedim,
Gençliğin tadını henüz tadmadım,
Yaram derindir anam acıma
Kan damlıyor damla damla içime

Vinçten Düşen de bizim inişte
Herkeste şaştı sonraki işte,
Arkadaşların Gözleri yaşta
Halim Pek acıklı Babam acıma
Kan Akıyor damla damla içime,

Taş Koptu hızla geliyor,
Benim şaştığımı mevla da biliyor,
Öksüz Kuzular baba diye meliyor,
Yaram derindir kanlarım akar
Silada yavrular yoluma bakar,

Yabaya dolaştım, vermedi yolum,
Kayıp ettin, kardeş sağım ile solum,
Layık mıdır bana genç yaşta ölüm,
Parcalandı kafam kanlarım akar
Silada Öksüzlerim yollara bakar,

Dolaştım Yabaya taş vermez aman,
Sana yolcuyum mevla yefistir iman
Yardımcım Muhammetle Hazreti kur'an
Parcalandı vucudum kanlarım akar
Silada Öksüzlerim yollara bakar,

caklar ve yollar mevzuata uygun olmalı diyordu, Müessese onu mühendislerinin bilir, dedi. reddetti, Mühendisleri bilirdi amaçlarına ve yapmazdı ama, şirketin işe siyaset karıştırması ihtimal dahilinde idi, Böylece şirket menfaatlerini bir taşla iki kuş vurmuş olabilirdi: Hem ticari maksadını tahakkuk ettirmiş olur, hem de mensup olduğu partisine hizmet etmiş olurdu, Fakat, bu hâlâ tüz bir tahmin halinde idi, Sendika bunu tetkikle görüşü doğru çıkarsa durumu bir raporla Hükümete derhal bildirmek istiyordu, Böylece en büyük millî vazifesini de yapmış olacaktı. Nitekim, çok enteresan hususların çıkacağı ilk anda belli olmaya başlıyor gibiydi.

(Devamı var)

Ah çekip de ağlar halimi sören
Dönmeyesiye getirdi O kara tren
Selamlar götürün silaya eren
Yaram derindir kardeş acıma
Melhem bulunmaz benim yareme

Viyâyet Yozgat kazamdır Sorgun
Kanlarım akar damarlar durgun
Varınca Dişli köyüne annemi sorun
Yaram derindir yavrular acıma
Melhem de bulunmadı şu benim sancıma

Yavrularım çoktur matemle yası
Şu ölümün acep var mı çaresi
Teselli eyle çocuklar kardeşim
Halim pek açıklı kanlarım akar
Silada yavrular yollara bakar

Yattım hastahaneye dilim dönmez
Bir dahi dünyayı gözlerim görmez
Vadesi yetenler silaya ermez
Yaram derindir kanlarım akar
Silada yavrular yollara bakar.

Eğmir dağlarında döküldü kanım
Karalar bağlasın talihsiz yarim
Mahşerde kavuşuruz yavrular bilin
Kavuşamadım kuzulara gider güçüme
Ilık ılık kan akıyor içime ,

Bu ölüme dayanmaz kimsenin özü
Getirdim kısıda sörmedim yazı
Calışın amma unutman kurba azizi
Hasret gidiyorum gider gücüme
Kanlar akar gözlerimin içine

Bilseydim bu gurbete çıkmazdım
Ticaret deyipte adım
Bu acıklı ölümü bende tatmazdım,
Yaram derindir kardeş acıma,
Ilık ılık kan akıyor içime,

Silada ana baba halimi bilmiyor
Azrail gelmiş de canımı alıyor
Geride yavrular öksüz kalıyor
Yaram derindir kanlarım akar
Silada yavrular yoluma bakar
Ordulu açık yazar destanımı
Eğmir madeni içti kanımı
Yarın ulu divanda unutman beni
Yaram derindir kanlarım akar
Silada garip ana yoluma bakar

Ordu Vilâyetinin Gölköy kazasından Süleymaniye köyünden 934 doğumlu Cafer Gündoğdu